28/05/2023

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα Κυριακής των Αγίων Πατέρων

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή των Αγίων Πατέρων, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Ιω. ιζ΄ 1-13 (28-05-2023)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνω, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπε· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον,

καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ’ αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, ο Ιησούς αφού σήκωσε τα μάτια του στον ουρανό, είπε: «Πατέρα, έφτασε η ώρα· φανέρωσε τη δόξα του Υιού σου, ώστε κι ο Υιός σου να φανερώσει τη δική σου δόξα. Εσύ του έδωσες εξουσία πάνω σε όλους τους ανθρώπους· έτσι κι αυτός θα δώσει την αιώνια ζωή σε όλους αυτούς που του εμπιστεύτηκες. Και να ποια είναι η αιώνια ζωή: Ν’ αναγνωρίζουν οι άνθρωποι εσένα ως τον μόνο αληθινό Θεό, καθώς κι εκείνον που έστειλες, τον Ιησού Χριστό. Εγώ φανέρωσα τη δόξα σου πάνω στη γη, αφού ολοκλήρωσα το έργο που μου ανέθεσες να κάνω. Τώρα λοιπόν εσύ, Πατέρα, δόξασέ με κοντά σ’ εσένα με τη δόξα που είχα κοντά σου προτού να γίνει ο κόσμος. Εγώ σε έκανα γνωστό στους ανθρώπους που τους πήρες μέσα από τον κόσμο και μου τους εμπιστεύτηκες. Ανήκαν σ’ εσένα, κι εσύ τους έδωσες σ’ εμένα, κι έχουν δεχτεί τον λόγο σου. Αυτοί τώρα ξέρουν πως όλα όσα μου έδωσες προέρχονται από σένα· γιατί τις διδαχές που μου έδωσες, εγώ τις έδωσα σ’ αυτούς, κι αυτοί τις δέχτηκαν και αναγνώρισαν πως πραγματικά από σένα προέρχομαι, και πίστεψαν πως εσύ με έστειλες στον κόσμο. Εγώ γι’ αυτούς παρακαλώ. Δεν παρακαλώ για τον κόσμο, αλλά γι’ αυτούς που μου έδωσες, γιατί ανήκουν σ’ εσένα. Κι όλα όσα είναι δικά μου είναι και δικά σου, και τα δικά σου είναι και δικά μου, και δι’ αυτών θα φανερωθεί η δόξα μου. Τώρα δεν είμαι πια μέσα στον κόσμο ενώ αυτοί μένουν μέσα στον κόσμο, κι εγώ έρχομαι σ’ εσένα. Άγιε Πατέρα , διατήρησέ τους στην πίστη με τη δύναμη του ονόματός σου που μου χάρισες, για να μείνουν ενωμένοι όπως εμείς. Όταν ήμουν μαζί τους στον κόσμο, εγώ τους διατηρούσα στην πίστη με τη δύναμη του ονόματός σου. Αυτούς που μου έδωσες τους φύλαξα, και κανένας απ’ αυτούς δεν χάθηκε παρά μόνο ο άνθρωπος της απώλειας, για να εκπληρωθούν τα λόγια της Γραφής. Τώρα όμως εγώ έρχομαι σ’ εσένα, και τα λέω αυτά όσο είμαι ακόμα στον κόσμο, ώστε να έχουν τη δική μου τη χαρά μέσα τους σ’ όλη την πληρότητά της».

Νικαίας το καύχημα, Οικουμένης αγλάϊσμα

Την εβδόμη κατά σειρά Κυριακή από το Πάσχα, η Εκκλησία τοποθετεί την εορτή

των Αγίων 318 Θεοφόρων Πατέρων, οι οποίοι συγκρότησαν την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο στη Νίκαια το 325 μ.Χ. Η Α΄ Οικ. Σύνοδος συγκλήθηκε σε κλίμα ελευθερίας και ισοτιμίας, που επεκράτησε μεταξύ των θρησκευμάτων μετά το Διάταγμα του Μεγάλου Κωνσταντίνου περί ανεξιθρησκείας. Στη Σύνοδο αυτή έδωσε την μαρτυρία τους υπέρ της πίστεως ο Άγιος Σπυρίδων ο θαυματουργός, ενώ με την πολύτιμη συμβουλή του τότε διακόνου και μετέπειτα Πατριάρχου Αλεξανδρείας Μεγάλου Αθανασίου, συντάχθηκαν τα 6 πρώτα άρθρα του συμβόλου της Πίστεως.

Ο σημερινός εορτασμός, μια Κυριακή πριν την Πεντηκοστή, θεσπίστηκε για να τονιστεί η θεότητα του προσώπου του Χριστού και η μεγάλη σημασία αυτής της αλήθειας για ολόκληρη την Εκκλησία. Όπως χαρακτηριστικά εξηγείται μέσα στο συναξάρι της εορτής «ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, αφού ενσαρκώθηκε, αφού φόρεσε την ανθρώπινη σάρκα και αφού εκπλήρωσε όλο το σωτηριώδες σχέδιο του – τη πραγμάτωση της θείας οικονομίας-, ανελήφθη στους ουρανούς ως Θεός και ως άνθρωπος συγχρόνως, και κάθισε στα δεξιά της μεγαλοσύνης του Θεού και Πατρός. Αυτό ακριβώς διακήρυξαν οι Άγιοι Πατέρες και με τις θεολογικές αποφάσεις που πήραν σ’ αυτή την Σύνοδο «Πατρός και Υιού και Πνεύματος Αγίου, μίαν ουσίαν εδογμάτισαν και φύσιν», ότι δηλαδή ο σαρκωθείς Υιός και Λόγος του Θεού ήταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, ομοούσιος με τον Πατέρα, και αυτό εναντίον της αιρέσεως του Αρείου, ο οποίος δίδασκε ότι ο Χριστός δεν ήταν Θεός, δεν ήταν διπλούς στη φύση αλλά ήταν μόνο ως άνθρωπος. Απέρριπτε ουσιαστικά με άλλα λόγια την θεότητα του Χριστού.

Η προσευχή του Χριστού υπέρ των μαθητών του και υπέρ των μελών της Εκκλησίας

Η ευαγγελική περικοπή που διαβάζετε σήμερα, είναι ένα απόσπασμα από την αρχιερατική προσευχή του Κυρίου την οποία απήγγειλε, λίγο πριν αναχωρήσουν με τους μαθητές από το υπερώο όπου έλαβε χώρο ο Μυστικός Δείπνος. Ο Διδάσκαλος μετά την παράδοση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας, συνομίλησε αρκετά με τους Μαθητές Του και η συνομιλία έληξε με μια προφητεία – μια ενθαρρυντική ρήση του Ιησού Χριστού «Εν τω κόσμω θλίψιν έξετε, αλλά θαρσείτε εγώ νενίκηκα τον κόσμον». (Ιω. ιστ’ 13).

Η αρχιερατική αυτή προσευχή είναι μια συνομιλία του Υιού και Λόγου του Θεού μετά του ουρανίου Πατρός και χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αναφέρεται στο σκοπό της αποστολής του Ιησού Χριστού στον κόσμο. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στη βεβαίωση του Ιησού Χριστού για την εκπλήρωση του έργου του μέσα στον κόσμο και το τρίτο μέρος αναφέρεται στην καθιέρωση των Μαθητών ως συνεχιστών του έργου του Ιησού Χριστού. Είχε τρία αιτήματα: υπέρ Εαυτού, υπέρ των Αποστόλων και υπέρ της Εκκλησίας.

Γιατί ο Ιησούς αφήνει τον παραμυθητικό και παραινετικό τόνο των υποθηκών προς τους Μαθητές και στρέφει το βλέμμα του προς τον Πατέρα και συνδιαλέγεται; Για να διδάξει και μας, κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, πως όταν βρισκόμαστε σε ώρες δοκιμασίας και πειρασμού να καταφεύγουμε στον ουράνιο Πατέρα μας' για ν' αντιμετωπίσουμε το μίσος και τους διωγμούς των ανθρώπων. Ο σκοπός της παρουσίας του Ιησού Χριστού στον κόσμο είναι η σωτηρία του ανθρωπίνου γένους: «ίνα παν ο δέδωκας αυτώ δώση αυτοίς ζωήν αιώνιον». Αυτή η αιώνια ζωή είναι η αποκάλυψη του Θεού στον κόσμο, η γνώση του αληθινού Θεού, αλλά και η πίστη στον Ιησού Χριστό ως Υιό του Θεού και απεσταλμένο του Πατρός για την σωτηρία του κόσμου: «Αύτη δε εστίν η αιώνιος ζωή, ίνα γινώσκωσί σε τον μόνον αληθινόν Θεόν και ον απέστειλας Ιησούν Χριστόν».

«Εφανέρωσά σου το όνομα τοις ανθρώποις»

Η γνώση και επίκληση του ονόματος του Θεού δεν είναι ένα εξωτερικό καθήκον ή μια θρησκευτική δοξασία. Είναι θεμελιώδης αλήθεια ύπαρξης και νοήματος ζωής που μας φανέρωσε ο Χριστός και πρέπει να εμπιστευόμαστε, επιζητώντας με πολλή ταπείνωση το έλεος του. Με τη συνεχή αυτή επίκληση μαστίζουμε τους εχθρούς μας τα παρακλάδια του διαβόλου δαίμονες, αγιαζόμαστε και σωζόμαστε. Ο λόγος του Χριστού επιμένει ν' ανατρέπει τη λογική μας. Μας λέει ότι υψωνόμαστε κάθε φορά που θυσιαζόμαστε. Δοξαζόμαστε κάθε φορά που μαθαίνουμε να υπομένουμε πειρασμούς, συκοφαντίες, αδικίες. Καταξιωνόμαστε κάθε φορά που συγχωρούμε, κάθε φορά που σταυρώνουμε τον εαυτό μας και τα πάθη του.

Η «ενότητα», επιτακτικό ζητούμενο της εποχής μας

Σε συνάφεια με την εορτή των Αγίων Πατέρων, ένας άλλος σκοπός που η Εκκλησία μας παραθέτει αυτή την περικοπή είναι και ο εξής: Η αίρεση του αρειανισμού διέσπασε το ενιαίο φρόνημα του λαού για το ανθρώπινο πρόσωπο του Χριστού, ενώ ο Κύριος ζήτησε στην Αρχιερατική Προσευχή «ίνα ώσιν εν», να είναι ένα (οι Μαθητές) και όσοι πίστευαν σε αυτόν.

Το ζήτημα της ενότητας μεταξύ των ανθρώπων είναι από τα πλέον δύσκολα, αν αναλογιστούμε την παγκόσμια, αλλά και την προσωπική ιστορία του καθενός μας. Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η σύγχρονη βαβυλωνία της ατομοκεντρικότητας, της «πολυ-πολιτισμικότητας» και της «αλληλεγγύης» μεταξύ των λαών, σφυροκοπούν τα θεμέλια της κοινωνίας, διαβρώνοντας αντίστοιχα κάθε ευαισθησία προς τον πλησίον και κάθε δυνατότητα συμφωνίας στο πολιτισμικό και πνευματικό πεδίο για αντιμετώπιση των δυσκολιών που διέρχεται η πατρίδα μας. Το ότι η ενότητα προϋποθέτει την ταύτιση στα θέματα της πίστεως, το εκφράζει η

Εκκλησία μας σε κάθε Θεία Λειτουργία, όταν λίγο πριν κοινωνήσουμε μας καλεί να ζητήσουμε από τον Χριστό «την ενότητα της πίστεως καί τήν κοινωνίαν του Αγίου Πνεύματος» και να εμπιστευτούμε σε Αυτόν «εαυτούς καί αλλήλους καί πάσαν τήν ζωήν ημών».

Η κοινωνία με τον Τριαδικό Θεό, εξασφαλίζει την γνησιότητα της ανθρώπινης ενότητας. Η γνήσια ενότητα υπάρχει επίσης με τη θεωρία του Θεού: «και εγώ την δόξα ην δέδωκας μοι δέδωκα αυτοίς ίνα ώσιν εν…θέλω όπου ειμί εγώ κακείνοι ώσι μετ’ εμού, ίνα θεωρώσι την δόξαν την εμήν…» (Ιω. ιζ΄ στ.22). Όλα αυτά δείχνουν ότι όταν οι άνθρωποι βιώνουν την δόξα της Αγίας Τριάδος στην ανθρώπινη φύση του Χριστού, όταν είναι συνδεδεμένοι με τον Χριστό, τότε είναι και μεταξύ τους ενωμένοι. Στην αρχιερατική προσευχή δεν γίνεται λόγος για μια εξωτερική ενότητα, που είναι αποτέλεσμα εξωτερικών προσπαθειών και γνωρισμάτων και που είναι προσδοκία του μέλλοντος, αλλά για ενότητα στο Σώμα του Χριστού, που δόθηκε την ημέρα της Πεντηκοστής και είναι πραγματικά παρούσα.